

ملا نصر الدين

№43 Цѣна 12 к. МОЛЛА НАСРЕДИНЪ ۱۲ قېتى ۱۲۳

ارده بيلده شيخ على اكبر آغا

Литог. С. Быхова

«ياخ، بو توکرون هرستون دينده بيرجه دانه شيطان بالاسی ياتوب، نه نمازنان چخاره، نه اوروجنان»

Подъ каждымъ волоскомъ глѣдится миллиарды черти. Шейхъ-Алекберъ

(Ардебиль)

مشترى دفترى

محترم اوخوجى لاريمزه معلوم اولسون كه تازه ايل ايچون آيونه دفترىم آچيق در. تازه مشترى لره ژورنالز يانوار آيى نك بيريندن يولاناچاقدرد، و مشترى اولماقك هر بير شرطلى كيچن ايل لار كيى در، سوايى اوندان كه مطبوعات ايشلرينك و عملارك ميعشتى نك گونى گوندن چتينا شك و بهالانماقتى نظره آلب بو تازه ايل ايچون ايل لك آيونه قيمتى ۶ منات ايله مشيك، سوايى كاسباردن كه كهنه قاعده ايله ۵ منات گوندرملى درلر. ديمك تازه ايل ايچون مشترى اولماق شرطلى بو قرار ايله در:

قافقازده و روسيه ده پوچته خرجى اداره نك عهده سنه: ۱۲ آيلنى آلتى منات، كاسبلره بيش منات

۶ آيلنى بلا تفاوت اوچ منات ياريم

۳ آيلنى ايگى منات

اجنبى مملكتلره ۱۲ آيلنى يدى منات

۶ آيلنى دورت منات

بوني ده لازم بيلديك خبر ويرهك كه تازه قاعديه گوره بوندان سورا روسيه نك هر بير پوچته خانه سنده مجموعمه آيونه قبول اولونور، بيله كه خواهش ايندرلر پوچته خانلر واسطه سى ايله مشترى اولماق ايسته سلر، پوچت خانه دن قبض آلب گوندريلن پولا دخى علاحه خرج و يرملر. تفليس ده آيونه قبول اولونور قانقوريمزده، داويدوفسكى كوچه ده ۲۴ نومره لى ابوده و شيطان بازارده محمد زاده نك كتاب دكانده.

اولوم

اولدورمك ايستيبورلر، اونيزده ييز اوزييزى اولدورمك ايستيبورنك

واقعا دوغرعى عرض ايديرم، و او جنابلارى كه ييزى اولدورمك نيتلرى وار، -- هيچ تشويشه دوشه-نونلر: اونلارك تكليفى جوخ آسانلر: چونكه ييز اوزومزده اونلاره كومكچى ايك، ييز اوزومزده اوزومزى اولدورمك ايستيبورنك، اودر كه بيزى اولدورمك ايستبلر هر حالده آرخانين و اميدوار اولماليدرلر: نه ارده بيلده مظهرالدوله پوچ اولماقزده چاليشسون، نه مشهده عبدالحميد معارف ايشلريره مانع اولسون، نه حاجى سلا يابا باسكوده قز اوخودان آنالارى دعوايه دونسون، نه طهرانده علاءالدوله ايرراك انصاحلانىك نقشه سنى چكسون، نه ملا اسماعيل لار، ملا محمدر، ملا كريم لار و بونلارا اوختيان ماللار خلقك قاننى سورسونلار. آنحاق بير آزجه سبر لازم: ييز اوز المز ايله اوزومزى اولدورمك، آنحاق بير آزجه سبر لازم.

حقيقت، دوغرودان عرض ايديرم: بير بلختر، مثلا، آستاراده ابوالفتح خان مره لى بو خياله دوشويدر كه آستاراده بى چاره اهالى نك ايولر ييزى بيخسون. جوخ عجب، بير ساعتقه نوناق كه

هيچ تفاوت ايلمز.

بير صورته كه من فكرىمى قويمشام اوزييزى اولدورمك -- هيچ تفاوت ايلمز كه بو اولوم مكا اوز المز ايله يتنهجن، يا اوزر كه الى ايله، هامى سى بيردر -- مكا بوخ اولماق لازمدر.

من باخرام اطرافه و گورووم كه ملت مات و معطلدر: يار نيچه گون عيبد انصاحى، يعنى يريجي مبارك بايرامه مشغول اولوب گلدنك جخديق محرم لسه. جايه شيه عالمى معطل: كند لى لار اكين ايشلر ييز ياريجيق قيوبوب دولورلار مرثيه خوانسالارك و مفته خور. تمزيه مباشرلرينك باشنه، زنجيرلر سفارش ويريلوب، ولديقاقتازده هگونى بدن تازه گلن ملايه جماعت يوز منات كهيف ايلور كه اماملارك هاميشى اولدورسون. ملاده ايكي يوز منات ايستيبور و ديور كه: «يوز مناته اوچ امامدان ارتق اولدورمشه. اوزومزده اوقدر سينلر ييزه ووراجايق كه بوغاز ييزدن فان گلدنجه ال چكيبه چيگك و عاشورا گونى باسزى ايله برك چاپاچايغيق كه دخى ديرى قالمياق.

اودر كه ييزه تفاوت ايله مير كه ديرى ديرى ييزى

ابوالفتح خان ہیج یوخر، ایندی گورہک آستارالی لراک حالہ قنات ابدهجک یا یوخ، هامیسی یردر، بونلار اونیزده شهید اولماغی آرزو ایدیرلر، دخی نه قناتی وار، من اولهچگم، ایستز منی ابوالفتح خان اولدورسون، ایستز محرم لکالر اولدورسون: اول و آخر من اولهجم.

شاخی، واخی، شاخی، واخی، اده، حبسعلی، برک وور، اونیزده سنی من اولمش گورورم، باری برک وور، آغامک یولنده شهید اول، بلکه باغیشلارسان، هر چند بو عمره چانتیجہ اون یدی مین کوپک اوغلی لقلار ایلمس، اما گه برک وور، باغیشلارسان، شاخی، واخی

« هر دم خیال »

هیج بیلیریکم؟

هیج بیلیریکمی نه قایبریق،
والله، هیج اوزومده بیلیریک.

باخ، بو گونلر قاقازده و غنیم مسلمان ولایت لرینده مرحوم میرزا فتحعلی نی یاد ایدیرلر، هله نجه یاد ایدیرلر: قلیسده ارباب معارف گبجه گوندوز چالبشماقده لر که مرحومک آتادان اولماغی نیک یوز ایل لنگی لاقنجه بایرام سالخاسونلار. باکوده دخی ده آرتق: بیرجه نجات جمعیتی سکز یوز مات تعیین ایدوب که بو ایشه صرف اولونسون.

کوجرلی میرزا فتحعلی نیک یوز ایل لک یادگاری نامه بیر کتاب یازوب، حقیردوف ها بیله، گنجهده تاتار مجلسی ترتیب ایدوبلر، هله گلکه جده نلر اولاجاق، نلر اولاجاق.

بو نهدر؟ والله، من بو مسئله نی چوخدان فکر ایلورم: بوراده من هیج اوزگه یرشی گورمیرم، عرض اوزومزی آلدادوب اله سالمقدان سوائی:

باخ، توقع ایدیرم بیر ذاقیه تاپشوراسکر: آخر میرزا فتحعلی کیمدر؟ بلی، یازیبیچدر؟ چوخ گوزل، سوزوم یوخر.. میرزا فتحعلی نه یازوب؟ بلی، قلمبیدیلار، یعنی مضحکلی تمثیلر یازوب. یاخی، هیج سوزوم یوخر، واقعا چوخ گوزل یازوب، یورویانک «مولیر لریندن، روسیه نیک «وغول» لریندن پیس یازمیوب. و اگر روسیه ده و یورویانک «وغول» و «مولیر» یادگارلر بنا ایتنک لازمه، اولارلا آدلارنه جمعیت لر تأسیس ایلمک روا گورونورمه، میرزا فتحعلی دخی ده آرتق حرمت لره لایق در.

اما بیرجه شی وار.

حقیقت، چوخ وقت مئا یقین اولور که ییز اوزیمزی اوینا دیریق، چونکه بیرجه دقیقه لبجه که لازم در دقت ایدوب بیلهک که میرزا فتحعلی آخوندوف کیمدر، همان ساعت خجالت چکوب یره گیره ریک، او سببه که میرزا فتحعلی آخوندوف او کس در، که دنیاده اولمچی اولراق اولمچی دفعه مسلمان عورتی تاتار صحنه لرینه حخاردوب که کیشی لر گلوب هرسی یر مناتلق ایکی مناتلق بیلیت آسون شهرانو خانلرله، شرف نسا خانلرله تاماشا ایله سون.

مثلا، گور نه جور غفلت ده ایک که کوچده یر نفیر باکولی ایتبده که بو گون تیارده یر نفیر مسلمان عورتی چخوب تیاتر گنورهجک، همان باکولی دنیانی داغیدار: «په، نوشون، آرواتده تیاتر هچتار، آرواتده کبشی به گورسنر؟» اما همان باکولی گیدیر ملرزا فتحعلی نیک. آدینه ترتیب اولونان مجلسه، اوراده مرحومک نامه چیک جالبه، مرحومه رحمت اوخویور، و جوانلاره سس ویروب چینیریر: «هرجال اولسون میرزا فتحعلی به.»

اما بولی بیلیم که خان یری خانلی تیاتر هچتاردان اول دفعه میرزا فتحعلی آخوندوف اولوبدر.

حجاب، حجاب، حجاب، بودا سگا حجاب، دی گبت، نا نه دانیشیرسان؟

بس نیه یر وقت ملا نصرالدینی دیدوب توکور دک، ایندی که میرزا فتحعلی به فخر ایلورسن؟ هله ملا نصرالدین هیج بونی دیمیردی که بالاجا «گلا، چهره دن باشلاش دنیاده هر نه یاشنده آرواقلار وار، هر نه خانلار وار، هامیسی تیاتر هچتوب اویون اویناسون. گوگرچینی ایروانده مسلمانلار ایتبور دیر اولدور سونلر، اما بونی بیلیرلر که گوگرچینی تیاتر هچتاردانک شعرتی ایندی نه اینکه مسلمان عالمی باسوب، بلکه یورویا دیل لرینده بونک اسمی سوله نیر. میرزا فتحعلی آخوندوفی مسلمان ایچینده چوانده ایشیدوب، پادشاه ده بیلیر. مرحومک کنابلاری یورویا به ترجمه اولونانده مجتهد لریمزک کندی شیملرک بوینه آتجاق چانیردی، اما میرزا فتحعلی تک بیرجه رسالده یازمیوب که آفتابه گوتورنده ییزیم ایچون دستور العمل اولسون.

آخ، والله، دانیشدیجه آدمک دردی آرتیر. باخ ایندی محر ملکدر: مسجدرده مسلمان قارداشلر دسته دسته دوزلوب سینه زن اوخویورلار: بو کیمدر — قارا باغلی دستسی در، بو کیمدر — تبریزی دستسی در، بو کیمدر — مه قانلی لاردر.

بونلار دسته دسته اگلشوب سینه زن اوخویورلار: نه اولاردی که بو سینه زن لراک یر نچسده مرحوم میرزا فتحعلی یازمش اولایدی، نیه، مگر قابلیتی، یوخ ایدی، مگر «راحی» دن اسبک طبع شعری وار ایدی، نیه یازمیردی، بس شاعر دکلدی، نیه ایران وزیر لریندن شکایتچی اولدیفنی ایله یر نغلمه چکوب که فردوسی دن سبجیلیر، هله یر باخون گورمک بو نه شکایتی ایلور، که نه بیلیم، من گرک تازه الف با دوزلدم، کهنه حروفاتان یازمافی بوشلاماساق بو گونده اولماسه، صباح قونولار توکولوب وطنیزی آلاچاق.

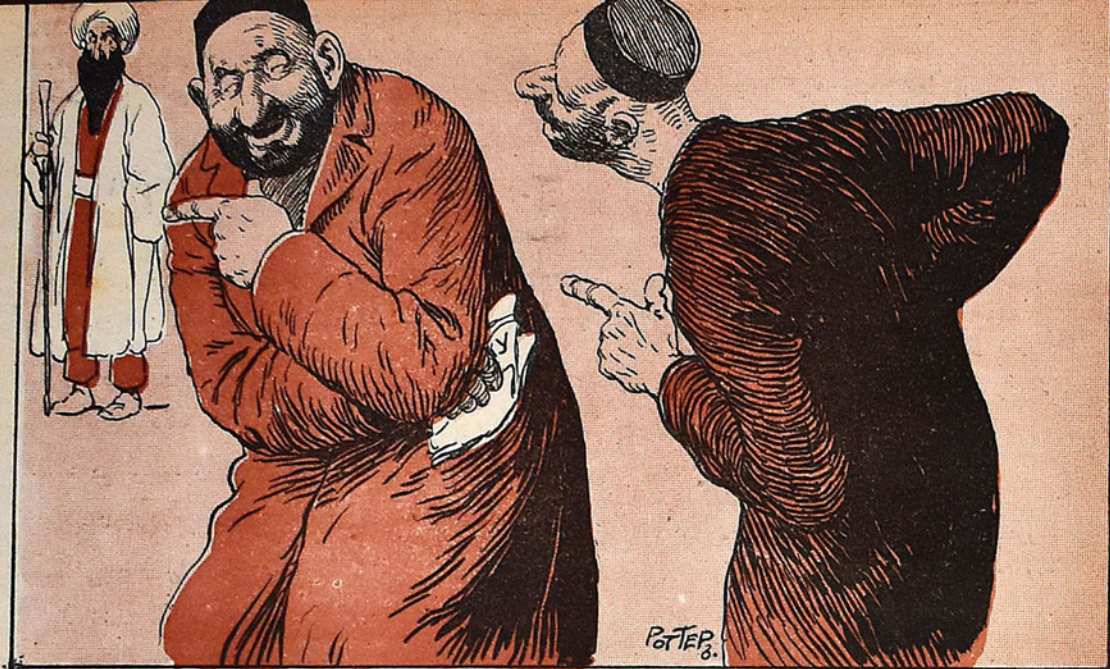
مثلا، کوجرلی نیک کنابی یر اوخویون گورون مرحوم میرزا فتحعلی نه یازیر:

نوشتم یکی نامه دل پذیر	بنام وزیر علوم از عبیر
الف بباءنورا نشان دادش	در لو فردوس بگشادش
ندانم مگر همتش پست بود	ندانم نگر روز شب مست بود
کناداد برمن جواب این وزیر	نشد بر مرادم مرا دست گیر
وزیر دیگر در لب سفته بود	درین مسئله رأی خود گنفته بود
که ما خلق ایران زخورد بزرگ	ز کبروز ترسا، ز فرس و ز ترک
همه زبیرک و معرفت یتیمیم	ز فرط ذکاوت پر اندیتیم

واقایده (نوروز) مدرسه سی

— او نه دی ایله کیزلین آباررسان؟ — مسلمان غازیته سی در: دونن قاسم بك مسجدنده دانیشان آخوند مزدان کیزله دیریم.

محرم لك قباغی

اینته لگیت مسلمان سایر وقتده

ز دشواری خط ندارم يك
بگورن سرد رخساز مذك
نگریم نوحظ از هیبتگر
که مارا خط و ذهن ماست بس.
« ملا نصرالدین »

« ده گانه »

دیدیگر گرچه ملک ایرانه
آجدی مشروطه بیر طریق نجات
پوفلیوب روح تازه هر یانه
ایله دی مردکانه بخش حیات
لفودر بوسبوتون بو افسانه
دیمیش من بو مطلبی کرات
آلتی مین ایل باتان سفیلانه
ایواناناز محال در هیما.

(جووه لالانی بك)

« ولادیمافانز خبری »

بوگون جمعه گونی ۹ ذی الحجه ۱۸ نوپار بوراده حقوش
و قازاللی قارداشلار بایرام ایوب، ایرانی و قاققازلی سبحان
شبه گونی بایرام ایبدجگر
نوروزه مدرسه سینک اوتقالاری کوچلرده آآرا سرگردان
قالبوب، جماعت و آغ ساقالارلر بیر نفرده اولسون یولارلرک احواله
نظر ایفیلرلر. الله بورانک رئیس روحانی سنه بسی حوری عطا
ایله سون.

« مشروطه »

دیمه ایران زمین ایچره آجوب اوز یار مشروطه
ایدیگر عرض جمال ایرانیله دلدلر مشروطه
ایدی آیداد ایران ملکتی ادوار مشروطه
آجوب برک شکوفه، یار وریسر اشجار مشروطه
دوزلدیگر طوریتی ایرانیلک املوار مشروطه
دی کیم: تسلیم ایدیگر جابین، شولوخدر کار مشروطه

دیمه ایراننده استمداده مالک کس فراواندر
دیبه هم طالب مشروطه در، هم نیک خواهاندر
دی کیم: مشروطه یه یونلار عموماً صرف دشمالدر
بگی، خانای امیری، سیدی، ملاسی بیطاندر
لسانندن چالوبسدر جمله سینک مار مشروطه

بودر تسلیم ایدیگر جابین شولوخدر کار مشروطه

مدام حکمراندر هر طرفده قارغاشا، غوغا
فویور ساعت به ساعت سینه ملکه اجاب یا

دشوب دریای دقلمزه ایلیور بو ارشی استیلا
بو استیلادن ایلر بیر تسکی نه خوف، نه پروا

ایچویدر جمله سی گویا، اولوب خمار مشروطه
بودر تسلیم ایدیگر جابین شولوخدر کار مشروطه

دکندر کار بموقان، وزارت تسلیم بخشا
سرکاره قونولار جمله سی، صورت کیمی بیجا
اهالی صرف جاهل، مرده صد ساله نا بیجا
عجب بیر قطعه در، مخلوقی یکر تارک دنیا
گیرم بو باشلاره آسان دیمه افکار مشروطه
کیچر بو باشلاره بیل که چتین افکار مشروطه

نه آزادی، نه حریت دگل درکار مشروطه
دوشویدر رختخوابه خسته در سردار مشروطه
او دنیا یه طرف دوتمش یوزین بیمار مشروطه
سارالمش یاپراقی، اولمش خزان گلزار مشروطه
بودر تسلیم ایدیگر جابین شولوخدر کار مشروطه
« کسبیز »

« نا انصافان »

محرم بینشدی، ناشی ار گدیله جک، باشلار یار ایلاجاق، شر
چتار ایچیله جک، منلدر یاناجاق.

یونلار هامی سی اوز قاعده سی ایله .

لاکسن، بیرجه شی وار که منم خوشه گلیمر و هیچ بیر
انصاف اهلیلک خوشه گرک گلمه سون.

او دیدیگم شی بودر که امام احسانی بهانه سی ایله جاعندن
هر نه قدر که پول ییلایدر، و محرم لک تمزیه سنه بیر آز ماز
هر نه که خرج اولونور، — فالان یولی قالر مباشرلرک قوی
چوماغنده، یعنی هر کس که گوجلی در و ظلمتی در، پول لارک
هایسی قالر اولنده دخی فالان مباشرلر و وکیل سره هیچ بیر
زاد قالدر.

یاختی اولاردی که تمزیه بهانه سی ایله یقیلان پول لاری
وکیلدر و مباشرلر برابر بولرلر که هیچ یارینه ظلم اولماسون.

بیر بی قاعده لک ده بودر که بیر کیشی گوز آلتیسی بیر
عورته گوز قاتی ایلینده کاردان بیر ملا یا بیر فرزی ساققال
کیشی گرک بونسارلا مانع اولسون، او سببه که محرم لک و
وروجلق عبادت لرنیک بیری ده عشق بازق در، یوخه سایر وقت من
مسلمان عورت لرنی هزاره گوروروم که اوزومه دوست تاپام: آتجاج
مسجدده بیله یشار مکن در.

بو ایکی قاعده سیزلگی کنار ایسه یسه ک، — انشالله
محرم لک ده اجنبی ملکر دن خجالت چکمه نیک.

انصاف: « لاغاضی »

« قاققاز خبری »

نوحه خوان مبارزا ناظم محرم گدیله گوره سیندن اوخو

ماغه حاضرده، هر كه لازمدرسه، تيز خبر و پرسون، يوخسا
الدين چنار.

چارباغ كندينه بير حاجي عمو اوز آرواينه كفايت ايله
مبوب پيرينه زور اييله خرمنه آلوب اوغلتيه دوويدنه، الله
حاجيه عمر و پرسون، كاسب آروانلاره حمايت ايلبور.

﴿ گلای گذار ﴾

آخ ئی! آی نوجوان موسورمانلار!
نا خلسف بی شمر اوغلاسلار!
بیزی بد نام اینن قودورقانلار!
ملايه بسدی بونجه بهتالار!
ملانك تو كسه يك گوزين ياشين!
بسدي، بو قدر آتايك داشين!
آرواديمه گول نيه « آچار باشين!
اوندا گوردك كه قويدی طوفانلار!

ايلرم حكيم، يتتلی ملا بی عار
ام صبیان دعاسنی اوخویار
اینانك قالماز اوندا بیر دیار
سیزمن ای بویئی ایلی خورتدانلار.

من یامانلق كه ایتدیم آلدیم
چوخلی دول آروادی ایوه سالدیم
اونلارك روزی مردینه فالدیم
نهدر عیبی آ قانماز انسانلار?
کوکلوب دامجه شیشیشم بو چه?
دادلی قندابی ایچیشم بو چه?
مین فیریلداغه دوشیشم بو چه?
یتو چه من یدیم چوخ احسانلار?
یتو چه دولتمدی میلیانلار?
اوتانسك آی بالام قودورقانلار!
قاناجاقیز بیزیم موسورمانلار!
یتیم جوچه

﴿ اعلان ﴾

بوئيله كابلارا معلوم ایدیریم كه هر كه اودون لازمدرسه،
مسجد مبدائنده کی آغاچاردان مقفه ویره ییلیرك.
آدریس: ایروان، مسجد میدانی.

﴿ من نیه بس کولکلیرم ؟ ﴾

ملا! سبب نهدر گورمك من نیه بس کولکلیرم?
ها یریم پشیم جورمك من نیه بس کولکلیرم?

مرته خوانلارلك نهدن قارنی شیشور تولوخ کیمی?
هینکی فیل کیمی اولور، صور صفی بالخ کیمی

یاغدی سراسر هر یری، قوچدی قوورمالخ کیمی
ظلم ایلبور فلک سگنا، من نیه بس کولکلیرم?

منبره چخدیئی زمان پهلری جبریلدیبور
آدیمنی آتان کیمی آلتی ساهات فیلدیبور
ایله که گلدی اویقوسی خور خور خور خورولدیبور
بوندای یقین که وار کالک، من نیه بس کولکلیرم?

یيله کولکسه سبب نولدی بو روزه خوانلارک?
دولتی، مالی، پولی بس هاردان اولویدی اونلارک?
اون ایکی آرواد آماغه قومی یوخدی خانلارک
هاردان آلور یولار گورمك من نیه بس کولکلیرم?

آی بابا! چوخ غریبهدر ملالارک اون آروادی
اطلس، ایرشم گیبور، ایودهده واردی هر زادی
یيله جلالی خانلارک گورمبوب عنکه اجزادی
ایندی بیر آرجا فکر ایتمك من نیه بس کولکلیرم?

ها.. حضرات! تاپیشام: مقفه پلور و کوقنهدر
مرته یایدا قیشده وار تزیلر هر هفتدر
ملا نجه کولکمون، هر نه یرسه مقفدر
ایندی باشه دوشم گرک من نیه بس کولکلیرم?

یتیم جوچه

مدیر و باش محرر: جلیل محمد قلی زاده.

تفلیسده « شرق » آدینده تازه مسلمان مطبعه سی
وارانسوف کوچهنده بارون بگوف کاروانسراستیک
قارشوستده قوستانوف ملکنده تازه آجیدیمز مطبعهده قبول
اولونور هر جور چاپ ایشلری: کتاب، پاکت، بلاتق،
سبجوت (حسابنامه)، ویزیت قارتالاری، اعلان ناملر، قبض
دفترلری، قانتور دفترلری، طوی دعوت ناملری و هایله
غیر سفارشلر. مطبعه مزده سلمان، روس، فرلک، گرجی و
ارمنی حرفاتی موجوددر. سفارشلر تمیز و گوزل صورته
چاپ اولونوب تیزلک ایله ساحبلرینه گوندریلور، قیمتلر نهایت
درجهده اوجوزدر: مین دانه پاکت و مین دانه بلاتق (بویوک)
فارمات پوچت کاغذی) گوزل صورته چاپ اولونش، یمنی
هر کک آدی، فامیلیسی، تجارتیک آدی، آدریسی، تاریخ
یری همان بلاتقده و پاکت لرک اوستنده چاپ اولونش
باشه گلیر پوچت خرچی ایله اون یر منانه، خواهش لیدنلر
اراج منات زادقا گوندریلمی درلر، قانان پولی نالوز ایله ده مسکندر.
مطبعه نك صاحبلی: علی اکبر محمدوف، اسماعیل حسن زاد
Адресь: Тифлисъ Воронцовска уз. типографія
„Ш Я Р К Ъ“ Исмаиль Гасанъ-Заде.

دوقتور مصطفی آغا شریفوف

ناخوشلاری قبول ایدیر سحر ساعت ۹ دان ۲ یه تک و آخنام
ساعت ۵ دن ۸ تک. آدریس: سومباتوف کوچهنده خارازوفک ایوبندنبره ۱

واقونده برئيه

سكيشيېو واغزالنده حاجي لار